

ŽELEZNIČARSKI GLASNIK

Časopis članov „Prometne zveze.“

Št. 16.

Izhaja 1. in 15. dne v mesecu.
Uredništvo in uprava: Dunajska cesta 9.

V Ljubljani, dne 15. avgusta 1913.

Celoletna naročnina je K 3-60. Člani
„Prometne zveze“ dobé list brezplačno.

Leto I.

Slov.-hrv. katoliški shod v Ljubljani.

Še malo dni nas loči in vzdignili se bodo najboljši možje slovenskega in hrvaškega naroda, da v beli Ljubljani v navzočnosti raznih slovanskih gostov manifestirajo za katoliško misel, za katoliško vero in Cerkev in se posvetujejo, kako utrditi praktično krščanstvo. Prišli bodo, da se drug ob drugem navduše za katoliško delo v prid milega našega slovenskega ljudstva.

Koliko je danes ljudi, ki so po imenu katoličani, stoje pa mrzlo ob strani, ko se gre za brambo najdražje svetinje, ki jo je ohranil slovenski narod od svojih očetov, ki je nebrojnokrat rešila slovensko ljudstvo pogina, ki je edina še dajala upanje na boljšo bodočnost, za katoliško vero.

So pa tudi med nami, ki naravnost grdijo katoličanstvo in povečujejo nevero, ki zasramujejo cerkvene in božje naprave in povečujejo brezbožnost, grdijo sv. zakramente in zaničujejo krščansko življenje v družini, hočejo odstraniti križ iz šole in uveljaviti svobodo vesti.

Med Slovenci in Hrvati je tudi več časopisov, ki zastopajo odločno protiversko stališče. Ljudje bero te časopise, jim verujejo in tako gine iz njih src vera, gine pa tudi pogum in močatost, in zato obupa toliko nadebudnih in krepkih mož, si požene kroglo v glavo ali si dene vrv za vrat ter konča. Tudi mu ni prav nič, ako konča življenje svojemu bližnjemu, ako mu ugrabi premoženje in tako pahne v nesrečo tudi več ljudi.

Življenje mu ne nudi nobene privlačnosti, njegovo srce je prazno, vest pa je gluha. In kdo je temu kriv? Krivi so brezvestni časopisi in knjige, ki so vzeli nesrečnikom vero in upanje v bodočnost.

Ali naj slovensko ljudstvo mirno gleda, ko seje vrag ljuliko med narod, ali ni dolžnost vseh pravih katoliških mož, da se postavijo v bran proti tej nesreči, ki preti slov.-hrv. narodu. Ali ni dolžnost slovenskega in hrvaškega naroda, da iztrga, požge in tako iztrebi ta osat, te garje na narodnem telesu. Dolžnost sveta nas vseh je, da to storimo in tako svojim naslednikom ustvarimo lepšo prihodnost.

Ako pogledamo v zgodovino narodov, ki je jasna in določna, kakor tudi neumrjoča priča, kako so propadli in propadajo veliki narodi, ki so nadomestili vero z nevero, versko življenje v družini z nemoralnostjo, potem menda ni pametnega človeka, ni slovenskega rodoljuba, ki bi želel ali delal na to, da se s slovenskim narodom zgodi isto.

Izraelci so se krepko ustavljali vsem svojim sovražnikom, dokler je bil Jehova njih Bog in vsemogočen

gospodar. Dokler so bili Grki zvesti svoji veri in po njej živeli, so bili nepremagljivi in tako je bilo tudi z Rimljani. Tudi danes narodi, ki cenijo višje od verskega življenja in verskih idealov mrzli materializem, hitro propadajo. V dokaz so nam Francozi, ki se ne množe, pač pa njih število od leta do leta pada. Vzemite tudi nam Slovencem katoliško vero, potem ste obsodili mali slovenski narod, ki je črpajoč iz katoliške vere ljubezen do rodne grude in upanje boljše bodočnosti, krepko stal v neprestanih ljutih in krvavih bojih za svoj obstanek, v smrt, gotov pogin.

Slovenski narod bo obstal samo toliko časa, dokler bodo po naših gričkih bele cerkvice vsakomur veselo nanzanjale, da biva tod veren narod, ki vedno dá Bogu, kar je božjega.

Tudi mi železničarji smo del slovenskega naroda. Trpini smo, teptani, kakor je teptan naš slovenski narod. Mi čutimo to vsestransko. In zato iz srca pozdravljamo katoliški shod, ki naj povzdigne med nami verske ideale, ki so edino zmožni, da nas podpirajo v hudem boju za lasten, pa tudi narodov obstanek. Katoliška cerkev je edino zmožna po svojem nauku rešiti socialno vprašanje. Ona vedno uči pravičnost do podložnih in zahteva, da se tudi z delavstvom pošteno in pravično ravna.

Radi bi se v obilnem številu udeležili shoda, toda naša trda služba marsikomu ne dopušča. V duhu pa bomo vsi na katoliškem shodu, ker nas veže srce z njim, ker nam velewa naša pamet, da bo ta shod največje važnosti za dobrobit naš in celega slovenskega in hrvaškega naroda.

Letos v tem svetem letu, ko se obhaja 1600letnica osvobojenja Cerkve izpod paganstva, ko je zmagal križ nad zmoto, ko je jasno zasvetila v svet osvobodjena luč nad črno temo, ki je vladala prej nad človeštvom, dal Bog, da letos še v krepkejši svetlobi zablješči križ nad slovenskim in hrvaškim narodom, da zavlada v srcih slovenskega in hrvaškega ljudstva še s silnejšo in toplejšo močjo sveta katoliška vera.

Pozdravljamo Vas prvenci in prvenke slovenskega in hrvaškega naroda, ki prihitite v belo Ljubljano! Pozdravljamo Vas, dragi gostje in bratje po krvi in veri iz daljnih krajev severa in Amerike. Pozdravljamo vse, ki ste prišli, da se skupno navdušimo za boj za krst častni. Pozdravljamo Vas prisrčno, ker boste nesli v vse kraje naše širne slovanske domovine obnovljen in večno resničen klic Konštatina Velikega:

V križu je rešitev, v križu je zmaga!

Nekaj računa.

Baharija in širokoustnost je umetnost, ki jo imajo naši rudečkarji v zakupu. Bodisi tu ali tam, povsod so enaki, železničarji in drugi. Na vrhuncu so seveda ti in to pa zato, ker imajo za nadzvezdo slavnega Tomšika, ubogega proletarca in posestnika treh hiš na cesarskem Dunaju.

Kako se ta rudeča umetnost pojavlja, o tem hoče ta spis nekoliko spregovoriti in dokazati, da so le nerazsodnejši tisti, ki se dajo preslepiti in verjamejo v njo, dočim onim, kojim bič socialno-demokratskega terorizma še ni vso pamet iz glave izbil, gre govoričenje brezvestnih sodrugov vse kam drugam, le k srcu ne.

Navesti hočemo samo nekaj najnavadnejših agitačnih fraz rudečih vsevernikov, s kojimi love žrtve na svoje limanice, v pouk tistim, ki še vedno mislijo in verjamejo: rudeči voditelji so pravi tiči, pred katerimi trepetajo vse uprave.

Sedi tu skupina delavcev, ki so tako srečni, da imajo pol ure odmora za malcanje. Pogovor nanese na nekega tovariša, ki je pred letom ponesrečil in kateremu je zavarovalnica za nezgode odmerila dvajsetodstotno rento, ki pa nikakor ne odgovarja njegovi pohabljenosti. „No, glejte sodrugi,“ oglasi se mogočni nad vse rudeč predelavec, „ko bi bil on pri nas organiziran, bi bila stvar popolnoma drugačna, on bi imel danes 60 odstotkov rente v žepu; ampak ljudje so preneumni in nam nočejo verjeti.“ Poslušalci mu niso odgovorili ali oporekali, vsak si je mislil svoje.

Ves svet pa dobro ve, da sedijo v zavarovalnici zoper nezgode žlahtni rudečkarji, ki vlečejo iz nje mastne dijete. Kako pa potem pride, da je ravno med pohabljenimi sodrugi največ takih, kojim odmerjena renta ne zadostuje? Ako imajo sodrugi res toliko moči in upliva naj ga pokažejo vsaj svojim vernim pristašem na praktičen način, to bo več zaleglo, kakor pa upitje in pridušanje njih govornikov; ljudje bodo kar drli v rudeč tabor. Ampak dokler odločuje visočino rent ne ta ne un sodrug — in bodisi Tomšik ali Adler — temveč le zdravniško spričevalo, pa vso rdeče govoričenje ni družega kakor navadna sleparska širokoustnost. In ako se mora ponesrečenec boriti za svojo pravico pravnim potom, potem se ga rudeča organizacija kaj rada odkriža, ker pravovarstvo stane denar, ki pa je za vse kaj drugega potreben, le za člane ga nikoli ni.

Zopet drugi agitator — in ta je premikač si preganja v nočnih pavzah čas s tem, da svojim tovarišem pridiguje: „Tovariši, hočete kedaj napredovati, oklenite se naše organizacije, ki ima vso moč v rokah; eno samo pismo našega Tomšika zadostuje, da se gore zmajejo.“ Ta pa drži. Če je temu res tako, čemu pa tedaj toliko rudečkarjev strada še vedno s krščanskimi delavci vred, pojdite, poklonite se vašemu Tomšiku, da vam napiše mogočno pismo, da boste dosegli, česar želite. Pustite nevbogljive krščanske soci-

jalce od zadej in korakajte mogočno navzgor do višine vašega slavljenega Tomšika.

Dogodi se že, da se kak sodrug sem pa tja solnči v posebni milosti svojega načelnika, podnačelnika ali delovodja — celo v Ljubljani je par takih —, s tem pa še ni rečeno, da napredujejo samo tisti, ki uživajo milost trikrat trinadstropnega Tomšika in njegovih pisem. Taki pojavi so le priče, da imajo naši predstojniki še veliko slabih lastnosti na sebi, da merijo svoje podložne le po besedah ne pa po veljavi v službi.

„Socialna demokracija ima moč v rokah, naš Tomšik je že ministre in dvorne svetnike upognil,“ tako se je rotil zopet nek drugi revež-čuvaj v krogu svojih tovarišev. „Koga?“ je bil odgovor od vseh strani, če imate moč, čemu pa tedaj ne izposlujete človeškega in pravičnega službenega razdelja, ureditev prostih nedelj in pripoznanje nočne doklade? Zakaj trpite, da so se temeljne plače prožnih delavcev prikrojile na podlagi krivično določenih krajevnih mezd in po volji agrarnih kapitalistov? Se je li socialna demokracija še pobrigala za to, da se podeli prožnim vravnalcem prožni pavšal? Nič ni storila, drugi naj delajo za to. Če vas je kaj in če ste kaj vredni, zabranite, da stanje osobja nižjih kategorij ne bo vedno reducirano, kar povzroča vedno rastočo napornost službe. Mar li vam niso znani nedostatki s službenimi oblekami itd. Niso li vaši sodrugi ravno tako prizadeti, kakor pa mi — pristaši drugih organizacij? Ganite se, delajte ali pa — molčite.

Sprevodnik, ki je ob strani stal in ves ta pogovor poslušal pa je dejal: „Predmet, o katerem govorite je popolnoma enostaven, rudeče geslo in načelo je: plačaj, plačaj in zopet plačaj. Kar se pa dela tiče pa teci stroj in čas kamor in kakor hočeš. Če vestni možje s svojim dobrim resnim delom kaj dosežejo, tedaj vam sodrugi planejo na dan, sklicujejo shod za shodom in upijejo nad svojimi vernimi zaslepljenci: glejte, železničarji, to smo mi izvojevali nam in naši celi socialni demokraciji morate biti hvaležni za vspeh. In ker takih, ki verjamejo žalibog ne zmanjka, pridejo težko prislužene kronice zopet v tek; davek neumnosti se zopet povoljno steka v nenasitne mavhe velezaslužnih obersodrugov.“

Širokoustni sodrug je utihnil ter se osramočen splazil od tod.

Ko bi bil vsak naš tovariš toliko pogumen, da bi vsacega rudečega bahača in širokoustneža ravno tako krepko zavrnil, videli bi, da bi cela rudeča garda kmalu utihnila in zginila iz površja. Oberpetelinom bi usahnili grebenčki in marsikateri sedajni napihnjeneč bi si moral poiskati poštenega zaslužka, ne pa da se debeli in masti od žuljev ubogega, zapeljanega proletarca.

Ali ste že kaj darovali za zastavo slovenskih članov „Prometne zveze“.

„Prosim, prosim, dobrodošli od srca“, odgovoril je Skopnik, ter naročil, da se postavi voz na dvorišče, hlapcu in živini pa postreže. Tujca pa pelje v sobo med goste.

Poprejšnje veselje in razpoloženje se je kmalu zopet oživelo in ker je bil tujec prav dobre volje in znal kratkočasno pripovedovati, se je takoj udomačil.

Po večerji, ko so otvorile navzoče matere in gospodinje svoj „parlament“, moški pa izvlekli pipe in tobak, poprosil je tujec Skopnika, da bi smel z njim nekaj zaupnih besed govoriti.

In šla sta pred hišo sestiti na klôp.

„Skopnik,“ spregovoril je tujec, „je li mogoče, da me ne poznaš več?“

„Opazoval sem te ves čas, znan se mi zdiš, a vendar ne vem, kdo da si. Nisva morda že kedaj za žrebeta barantala?“

„To ravno ne, ampak najina nekdanja kupčija je bila veliko pomembnejša, Tone. Se li ne

Konferenca rokodelcev v progovzdrževalni službi ravnateljskega okrožja v Lincu.

Zelo številno obiskana konferenca rokodelcev progovzdrževalne službe v Lincu dne 13. julija 1913 je sklenila pod predsedstvom poslanca Pischtza sledeče važne zahteve:

1. Rokodelcem naj se izplača tudi po zimi polna njim pripadajoča mezda.

2. Napredovanje vsake dve leti za 30 vin.

3. Pravično razdelitev delokrožij glede substitucij. Za delo izven domovne postaje se izplačaj primerna doklada.

Razlogi:

Pri sekcijah linškega ravnateljstva se vzdržuje po zimi nekaj rokodelcev, mizarjev, tesarjev, zidarjev in kovačev za nujna dela in popravila. Mezda, ki jo imajo po leti, se jim pri nekaterih sekcijah za 40, 60 ali celo za 80 vin. pristrže z izgovorom, da po zimi ni rokodelskega dela. Da pa to ni res in je razlog piškav dokazuje dejstvo, da imajo zopet druge sekcije dela dosti in tudi rokodelce po zimi in po leti enako plačajo. Skrajšanje mezde ima posledico, da rokodelci po zimi v mnogo slučajih še manj zaslužijo, kakor navadni delavci.

Rokodelci progovzdrževalne službe se morajo ravno tako, kakor oni po delavnicah, izkazati z učenim spričevalom. Krajšanje mezd po zimi in zapostavljanje pri napredovanju je torej skrajno krivično.

Trditev, da železnica rokodelce ravno tako plačuje kakor drugi stavbni mojstri je ničeva. Železničar-rokodelce dela po leti veliko ceneje, kakor pa njegov tovariš pri privatnem mojstru, to je eno, drugo pa je, da sprejme železnica le spretnega rokodelca, ker mora le ta delati po največ samostojno. Tudi iz tega ozira je zapostavljanje neopravičljivo.

Na primer, če rokodelce, ki zasluži 360 K ali 380 na dan in rabi še svoje lastno orodje, doseže v 300 delavnih dneh 1080 K, ne da bi se mu za pozimske — recimo 3 mesece plača znižala, drugače pa samo komaj 1000 K, tedaj moramo pač umeti, da pri sedajni vedno rastoči draginji še številni družini ni mogoče izhajati. In tak družinski oče naj bodi še spreten rokodelce. Pa se najdejo ljudje, ki pravijo: če si rokodelce, zakaj si pa pri železnici? Dobro, mi pa pravimo: železnica nas rabi, in nas je izrabljala že toliko in toliko let, mi smo člani provizijskega sklada in ravno radi tega smo se železnici udiinjali, zato pa smo tudi upravičeni zahtevati vsaj toliko, da bodemo naši izobrazbi primerno živeti zamogli. Navaden postajni delavec doseže stalno službo kot čuvaj ali kaj enacega, po dvajsetih letih ima nekaj gotovega, a rokodelce v progovzdrževalni službi pa nima nič.

Napredovanja naj se vrše ravno tako kakor pri delavniških rokodelcih, vsaj morajo eni kot drugi doprinesiti izučno spričevalo.

Na ogledih.

(Dalje.)

Naenkrat se začuje zunaj peket konjskih kopit. Pred Skopnikovo hišo se je ustavila gosposka kočija, pred katero sta bila vprežena dva mlada in lepa konjiča. V vozu je sedel priprosto a čedno oblečen gospod, kateremu se je takoj poznalo, da ni ne navadni kmet, pa tudi ne kak meščan.

„Ti Bogataj, si li ti povabil tega gospoda?“

„Jaz ne, ga poznaš ti morda, Skopnik?“

Tako so se v naglici spraševali drug družega.

Skopnik hiti pred hišo, da pozve česa tujec želi.

„Prav dober večer, gospod, pozdravljeni.“

„Bog ga daj nam vsem, posebno pa Vaši hiši, zapeljal sem se do vas, ker sem doznal, da praznujete danes tukaj ogled in zaroko. Potrebni smo, jaz, moj hlapec in moja živina krepčila, nikoder v bližini pa ni nobene gostilne. Oprostite torej!“

spominjaš več na ono mrzlo noč tam doli pred Stolacom, ko sva si prisegla vedno prijateljstvo in poklicala blede luno, zvezdice in najine ostro nabasane puške za priče?“

„Bog te živi, Janez, ti si tisti, sedaj te spoznam, postaral si se sicer, da, da, saj je precej časa od tega, dovoli, da te objamem,“ vskliknil je Skopnik ter objel do zdaj nepoznatega tujca — svojega najboljšega prijatelja izza vojaške službe.

„Tudi ti si že precej siv, pa to zdaj nič ne pomeni, vidi se nama pač, da sva ves čas do sedaj delala in skrbela vsak po svoje in mislim da vselej le častno, dragi mi prijatelj Tone.“

„O, da te še enkrat vidim. Zdaj mi pa kar hitro povej, Janez, kako se ti je kaj do sedaj godilo. Kje si bil, kaj si bil in kako prideš tu sem. Vidi se ti, da ti je bila sreča mila. No, hvala Bogu, tudi jaz se nimam pritožiti. Nad seboj imam trdno streho, v škrinjah pa je tudi nekaj spravljenega. Kako torej ti Janez?“ (Dalje.)

Za delo izven domače postaje naj se plačuje primerne dijete, ker uprava pač ne more zahtevati, da se uslužbenec od svojega pičlega zaslužka in na stroške in v škodo svoje družine v tujem kraju preživlja.

Končni sklep konference je bil, da se predstoječa prošnja predloži osrednjemu odboru „Prometne zveze“, katerega se ob enem pozivlje, da na merodajnem mestu energično posreduje.

To gibanje naših tovarišev priobčimo s srčno željo, da bi se tudi v naših skupinah in plačilnicah začeli člani gibati in delovati smotreno po kategorijah uslužbencev. Nedostatkov ne manjka ne tu ne tam, le na dan z njimi, da vsaj naši zanamci ne bodo rekli: bili so res bili ampak spali so.

Koliko stane socijalno demokratsko delo?

Da si rdeče veleglave ne ostanejo v cvenku nič dolžne, o tem smo že dolgo na jasnem. Čim več članov tem boljše — Krava pri gobcu molze. Ko pa bode delavstvo prišlo do spoznanja in začelo računati — stavimo glavo, takrat bodo sedanji soc. dem. kričači in agitatorji prvi, ki bodo iskali vedrila pri drugih organizacijah. Do tega pa bo prišlo, bodimo uverjeni, če ne doživimo mi, doživeli pa bodo zanamci. Predočujmo sodrugom samo statistike in s tem jih bodemo najpoprej spametovali.

V Esenski založbi izišla statistika nam podaje sledeče številke: Od leta 1900 do 1911 je soc. demokracija iz delavstva izmolzla 423 milijonov mark ali 499.1 milijonov kron. To so bili samo rdeči redni davki; po štrajkih, ki so jih uprizorili soc. demokratski voditelji je delavstvo izgubilo še posebej 236 milj. kron. Kje pa so še druge naklade in doklade, vsaj vemo, da pobirajo rudečkarji za vsacega vruga posebej, za strankarske časopise, za deputacije, za častna in mastna darila, za podpore, za volitve itd. Vse skupaj zbrano pa izda v teku časa ogromne svote.

Izdala je soc. demokracija samo leta 1911. celih 72 milj. kron, uprava sama je požrla 13.2 milj. kron. Pa pridejo pred delavstvo in pravijo, ta denar se delavcem v obilni meri vrača: po podporah štrajkujočim in po dosegih boljših plač. Statistika pa tudi to trditev temeljito ovrže, ko pravi, da so delavci samo v Nemčiji l. 1911. po soc. demokraciji povzročeni oziroma komandiranih štrajkih zgubili na plači 32.4 milj. kron, dočim so prejeli od organizacije komaj 15.6 milj. kron podpor.

Sociji sami priznajo, kako kvarno vplivajo štrajki. Bilance o slabem napredku njih oderuških konsumov se sklicujejo na štrajke in pravijo, da si delavstvo v času štrajka ni moglo nabavljati vseh življenskih potrebščin. Dokazano je tudi, da si delavci z mirno poravnavo privojujejo nad trikrat boljše plače, kakor pa z nasilstvom. Razmerje med prvim in drugim v letu 1911. je 14.4 : 49.2.

Imenitno je, kako rudeče — sicer zelo natančno informirano — širokoustno časopisje taka izvestja previdno zamolči. Že ve zakaj. Ni izključeno, da bi se tu pa tam kakemu sodrugu zasvetilo v glavi in bi začel računati kako neki to pride, da si nabavi njegov voditelj kar naenkrat tri hiše, dočim on sam vedno bolj in bolj uboža in propada.

Kam pa blagajniški prebitki pridejo? Na to vprašanje je socijalna demokracija že nekaj let sem odgovor dolžna. Kaj ne gospodje: Previdnost je mati modrosti!

Organizacija.

Samostojna plačilnica Ljubljana drž. železnica. Državni železničarji, člani „Prometne zveze“ — dosedaj pripadajoči ljubljanski skupini — so se dne 2. avgusta mnogoštevilno zbrali da se posvetujejo in sklepajo o uspešnejšem delu za boljšo prihodnost in posledica je bila,

da so se možje enoglasno izrekli za odstop od skupine in za ustanovitev samostojne plačilnice. Voditeljem plačilnice je voljen tovariš Dragotin Kanoni, stanujoč v Šiški, Knezova ulica št. 262, na katerega se blagovolijo od sedaj naprej državni železničarji — člani naše organizacije v vseh društvenih zadevah obračati. Njega namestnik je tovariš Val. Kalan.

Da so se drž. železničarji prebudili in prišli do spoznanja, da — po dosednji razdrapani poti ne gre naprej, nas veseli in upamo, da bo v novoustanovljeni plačilnici vladalo življenje in delo. Hrabrim junakom kličemo iz našega stališča prav krepak bratski pozdrav in jim želimo kar najboljše bodočnosti!

Članom plačilnice Ljubljana drž. želez. Zahvaljujoč se za zaupanje, ki ste mi ga izkazali s tem, da ste me izvolili voditeljem plačilnice, Vas prisrčno pozdravim in Vam zagotovem, da hočem neumorno delovati na to, da zadobi plačilnica ugled in veljavo, ki sta nam potrebna ako si hočemo kedaj izvajati boljših dni. Ob enem pa mi oprostite prošnjo, da me podpirate, kolikor je komu mogoče, ker le v skupnosti leži moč. Zlasti prosim, da posečate redno in mnogoštevilno naše sestanke, ki se vrše vsako prvo soboto v mesecu v prostorih doma katoliških rokodelskih pomočnikov v Ljubljani, Komenskega ulica 12, da pove vsak svoje težnje in želje in da se skupno posvetujemo, kaj naj ukrenemo. Tudi Vas prosim, da odrajtate članarino redno do desetega vsacega meseca, da se zamore obračun s centralo pravilno izvršiti. Našo zrelost bodemo pokazali, ako bodemo točni. Članarino pobirati so upravičeni tovariši: Ivan Ločniškar, Ignacij Voje, Josip Rajner, Ivan Kralič in Anton Lebar. Končno pa še vse tovariše pozivljem, da stremijo za tem, da pridobimo kolikor mogoče novih članov, da zraste iz grma, ki smo ga zasadili kmalu drevo, to je iz plačilnice skupina. Bratski pozdrav: Kanoni, voditelj.

Katoliški shod v Ljubljani. Tovariši, ki se udeležite katoliškega shoda v uniformah, dobe, ako bo njih število zadostovalo, da se v slavnostni sprevid uvrste kot posebna skupina, vstopnice pravočasno od nas doposlane. Pristojbino pa bodo poravnali osebno v Ljubljani. Naznanijo naj tudi, če žele skupno kosilo, ga bodemo za nizko ceno preskrbeli. Priglase sprejememo samo do 20. avgusta, na poznejše se ne moremo več ozirati.

Gospodu prožnemu mojstru Robaschu v Trebnjem. Usojamo si Vas prositi, da one delavce, ki ste jih pretečeno zimo tako brez vsega usmiljenja in neopravičeno vrgli na cesto takoj sprejmete nazaj v delo, da ne zapiha veter od druge strani. Beda v ubogih delavskih družinah, ki ste jo povzročili samo le Vi z vašim krutim nastopom, je došla do vrhunca in kliče po zadoščanju. Da pravica še ni popolnoma izumrla to vemo sedaj vsi: Vi in mi.

Dolenjski železničarji. Za zastavo so nabrali in vplačali: Barl Josip, Škofjaloka 3 K. Verhovc Ivan, Zidanmost 10 K, kot izkupilo za kupone in Kanoni Karol K 8.10, katere so zložili državni železničarji na ustanovnem shodu lastne plačilnice v Ljubljani z geslom: obžalovanje tistim, ki so poklicani za uresničenje naše želje po lastni zastavi pametno sodelovati ne pa z neosnovanimi intrigami razdirati, kar drugi požrtvovalno gradijo. Prisrčna hvala nabiralcem in darovateljem!

Dopisi.

Iz ljubljanske delavnice drž. železnice. Ko se je l. 1911 sklepalo o čudežu 38 milijonov kron, je bilo med drugim tudi rečeno, da bodo profesionisti nastavljeni s 1000 kronami začetne plače. Da smo se takrat slepo udali sladkemu upanju na boljše čase, to sprevidimo sedaj bolj in bolj; vse je pri starem in grozi tako ostati. V Ljubljani ni bil od tistega časa niti eden nastavljen. Govori se, da ni praznih mest, smešno, zakaj pa je potem za nenastavljene dovolj prostora

in še preveč dela. Tudi za priganjače ne manjka praznih mest, samo za tistega, ki mora delati jih ni. Ni čuda, da ob takih razmerah že po sedem let stari delavci popihajo kam drugam za boljšim kruhom. Naši mogočni predstojniki seveda ne razumejo tega, da je nespametno izvežbanega delavca radi borih par kron pognati po svetu, delo pa opravljajo ali novinci ali pa se isto porazdeli med ostale, ki radi raznih razmer ne morejo od tod.

Govori se, da gre v državni službi vse lepo po vrsti in po starosti. To je laž. Vzglede imamo, da eden avanzira po enoletnem čakanju, drugi čaka dve leti, tretji tri in zopet drugi tri in pol do štiri in pol let na tistih 20 vinarjev. Kje je tukaj red, gospodje? Čemu razglašate nekaj, kar ne držite. Nepoučena javnost verjame vašim obljubam in ničvrednim avtomatikam ter nam neusmiljeno draži stanovanja in vse druge življenske potrebščine.

Čudno kako k temu tista klika, ki se imenuje za delavskega odrešenika, molči. No, višji si že pomagajo, nižji pa govoriti ne smejo. Prihodnje leto bodo zopet volitve v ljudske zastope. Bodimo pripravljeni, da se nam bodo takrat zopet obljubljali zlati gradovi. Povemo pa že danes: Obljub smo do grla siti, dejanj bi radi videli.

Razno.

Za delavce južne železnice. Upravni svet je sklenil določiti:

Delavci, v kojih družinah se pojavijo take nalezljive bolezni, ki se morajo po predpisih javiti politični oblasti in katerim je od zdravnika radi tega prepovedano hoditi v službo, se začasno odpuste in se jim vstavi mezda.

Ako so služili že najmanj eno leto železnici, dobe za čas odpustitve (kontumaca) najdalje pa za dobo treh mesecev kot podporo isto svoto, ki bi jo dobivali iz bolniške blagajne, če bi bili sami oboleli.

Čakalna doba za napredovanje ne prekine. Istotako ne prekine članstvo pri bolniški blagajni in pri provizijskem skladu. Prispevki v obe blagajni se plača redno naprej in se odštejejo od podpore, ko pa bi prizadeti iste ne dobival, ker še ne služi najmanj eno leto ali pa je čez tri mesece kontumaciran, jih mora pa poravnati, ko vstopi zopet v delo.

Car Ferdinand bulgarski baje odstopi, ker ga narod dolži, da je on sam povzročil drugo balkansko vojno, ki je stala na tisoče človeških žrtev. Naslednik mu bo princ Boris. Govori se celo, ako Ferdinand ne odstopi, nastane v državi revolucija.

Zopet kanone. „Militärische Rundschau“ poroča, da se mora naša artilerija tako izpopolniti, da bo prišlo na eno pehotno divizijo 70, najmanj 60 kanonov.

Vedno več žensk. V Prusiji so leta 1907. naštel 650.547 žensk in l. 1911. pa že 748.328. Prirastek petih let znaša torej 97.784 žensk, ki hočejo biti vse dame in moderno opravljene — seveda kolikor mogoče brez naporne dela, samo za vojaško suknjo nositi so za — nič. O srečna bodočnost!

V kulturni Ogrski odpade na 42.000 prebivalcev ena bolnišnica, na 2000 ena šola, na 200 ena oštarija in na glavo vsacega Ogra 9 K alkoholnega davka. Eljen!

Delavec — mašnik. Sin znanega voditelja nemških krščansko-socijalnih delavcev in velikega prijatelja „Prometne zveze“ Spalowskega se je v mladosti naučil strugarstva. Kot pomočnik je večerne ure porabil za to, da se je marljivo učil latinščine in drugih gimnazijskih predmetov. Čez kako poltretje leto je prosil za sprejem na gimnazijo in je napravil sprejemni izpit za četrti razred. Nato je vstopil v red očetov Družbe Jezusove in bivši strgarski pomočnik je kot novomašnik oče Ljudevit služil dne 27. julija t. l. v Inomostu prvo sv. mašo. Lep vzgled vstrajnosti!

Za jetiko umre v Evropi na leto 500.000 oseb; v Avstro-Ogrski pride na vsak milijon pre-

bivalstva 3330 slučajev smrti za jetiko, v Nemčiji 2200, v Angliji 1400 in v solnčni Italiji samo 1300. Lahki so torej najbolj varni pred to boleznijo; priporočali bi jim, da ne silijo preko meje k nam. Ako tiste kronice, ki jih nam oni vsako leto odžro in odnesejo v blaženo svojo domovino pridejo domačemu delavcu v prid, se bo razmerje tudi pri nas predruožilo. Dokler bo pa avstrijski delavec-državljan zapostavljen za regnikolom bi pa bilo abotno govoriti o zdravi Avstriji.

Bohinjski predor. Da se sodruga spravi h kruhu je treba samo kakega krščanskega železničarja uničiti. Skozi Bohinjski predor spremlja vsak vlak posebno zato nastavljeni čuvaj. Trije so pri tej službi nameščeni in nedavno tega se je eden z vlakovodjem nekaj sporekel. To je dalo našemu rdečemu prožnemu mojstru povod, da je uporneža, ki je sicer vesten čuvaj, odstavil na njegovo mesto pa inštaliral najneumnejšega sodruga, ki ga je sploh imel in ki niti besedice čitati in pisati ne zna. Ali ni to imenitno, anal-fabet si lahko, samo da si socijalni demokrat pa si sposoben za vsako službo. Za drugega, ki ni zakrivil nič družega, kakor da je enkrat tudi svoje mnenje povedal, pa je vedno pripravljena gorjača. Pa si upajo sodrugi še govoriti o bratstvu in enakosti. Hinavci!

Velik železničarski koncert se je vršil v nedeljo dne 3. avgusta t. l. v Gorici. Uprizorili so ga „Jugoslovanci“ in to pot jim moramo dati popolnoma prav, dasiravno si drugače v marsičem nismo prav posebni prijatelji. Šlo se je za to, da se gotovim ljudem enkrat na polna usta pove, da do sedaj še ni zrasla nobena konoplja do neba, da so tudi druge rastline na svetu, ki hočejo živeti in biti. Kaj tacega gospod dvorni svetnik Galambos in z njim vred gospoda Seeman in Wieser niso pričakovali. Niti zaplemba treh velikih dnevnikov ni preprečila moralne klofute, ki so jo ti možje dobili, pa naj se sedaj perejo kolikor se jim zljubi. Mi nismo hoteli biti prvi, ki bi bili začeli boj, ko pa je enkrat počil prvi strel, pa tudi mi spravimo naše topove na prekope, smodnika imamo dosti na razpolago. Mi stojimo na stališču, podložni spoštuj predstojnike, ampak njih prokleta dolžnost pa je, da so napram podložnim gospodje, ne pa tirani. Bitje, ki misli, da se človek prične šele pri nadzorniku, ne spada na današnje površje. Za danes samo toliko.

Krvni davek. Dolgo se je govorilo in navsezadnje bo le res, da namerava vojna uprava za leto 1914. zahtevati 40 tisoč rekrutov več. „Militärische Rundschau“, ki to novico razglašča, hoče vso stvar oviti v „židan popir“ in pravi, da se je že pri zadnjem novačenju izkazalo, da je še okoli 50 tisoč sposobnih fantov na razpolago. Če pa mora biti vsak vojak, ki je sposoben, čemu pa si potem naši parlamentarci ubijajo glave in sklepajo o številu rekrutov; naj ostanejo doma in prepuste dijete državi za kanone. Vojna uprava opravičuje večjo zahtevo z oboroževanjem sosednjih držav. Dobro, ako pa gledamo v enem oziru čez mejo, glejmo tudi v drugem. Sosednje države imajo marsikaj dobrega, o čem mi samo sanjamo. V socijalnem oziru že nismo na enaki stopnji. Nobena druga država ne zadržuje svojih rezervistov toliko časa že čez predpisani rok v aktivni službi. Kdo pa je kriv tega, da je pri nas militarizem med ljudstvom tako osovražen, mar ne vojna uprava sama? Ne samo med sociji, ne, ampak tudi po kazinah se nahajajo sovražniki militarizma. Agrarni politiki pa pravijo železnice: in predobro plače že-

lezničarjev so vzrok, da manjka na kmetih delavcev. Gospodje, kako pa mislite?

Koliko se polovi rib? Statistika o ribjem lovu v avstrijskem Jadranskem morju pravi, da je bilo leta 1912 vlovljeno vsega skupaj 67 milj. 3.685 rib, ki so tehtale skoro 13 milijonov kilogramov in stale malone 10 in pol milijona kron. To so pa seveda le ribe, da ne štejemo drugih

„plodov morja“, kakor so ostrige, raki itd. Pa še ribe niso vse našete v tej statistiki, kajti kar love ribiči za zasebno porabo, tega ne navajajo. Lov lanskega leta je bil sploh mnogo izdatnejši nego l. 1911.

Ali ste že poravnali naročnino?

Kupujte le v tistih trgovinah, ki inserirajo v „Železničarskem Glasniku“.

1. junija 1913		VOZNI RED.												1. junija 1913				
Prihod						Ljubljana						Odhod						
	1255	314	448	555	957	Dunaj	1211	1218	438	730	1126	311	632	955				
	1205	434	904	1121	251	Trst	120	319	513	603	1003	105	600	828				
		725	952	1114	433	Gorenjsko	547	654	909	1130	340	635	1001					
					859	Dolenjsko	732	130	746									
					638	Vrhnika	735	148	810									
					642	Kamnik	732	1150	312	715	1100							
					1100													
					241													
					615													
					1030													
Prihod						Jesenice						Odhod						
					747	Ljubljana	552	815	987	232	433	630	944					
					858	Celovec	1211	348	519	925	1114	1222	218	245	614	851	909	936
					1103	Gorica	505	551	812	935	128	223	423	458	645	935		
					138	Trbiž	813	927	206	620	940							
					552													
					835													
					1200													
					419													
					455													
					608													
					919													
					843													
					933													
					805													
					143													
					602													
					902													

Opombe. Debelo tiskani časi pomenijo brzovlake. — Podčrtane minute pomenjajo nočni čas. — Kamniški vlaki odhajajo oziroma se ustavljajo v Ljubljani državni kolodvor. — Kamniška vlaka: odhod iz Ljubljane 7:32 zjutraj in 11. uri ponoči, prihod v Ljubljano ob 6:42 zjutraj in 10:30 ponoči vozita samo ob nedeljah in praznikih.

✠

Neuner Alojzij, Rietz,
Loibl Franc, Neumarkt-K.,
Sulzbacher Josip, Bischofhofen,
Ambros Alois, Dunaj,
Kappacher Jakob, Bischofhofen,
Amann Florjan, Nenzing,
Hirschler Simon, Mürzzuschlag,
Fritsch Karol, Dunaj,
Hocheder Herman, Wels,
Kriesling Rihard, Dunaj,
Hölzl Maria, Schwaz,
Buder Alojzija, Dunaj,
Kraner Terezija, Maribor,
Stoffler Marija, Linz,
Marchel Anna, Gradec,
Mušič Marija, Knittelfeld.

Naj v miru počivajo!

Vsak član prispeva 1. septembra v posmrtni sklad 80 vinarjev.

Priporočamo
domačo trgovino z oblekami

Maček & Ko.

v Ljubljani, Franca Josipa c. 3.
Založniki c. kr. priv. južne železnice.
Solidna postrežba! Najnižje cene!

Velika in moderna zaloga oblek za gospode, dečke in deklice **A. KUNC**, Dvorni trg 3
na voglu Židovske ulice Naročila po meri točno in priznana dobro.

H. SUTTNER Glavni trg št. 25
Sv. Petra cesta 8
LJUBLJANA priporoča svojo največjo zalogo priznana najboljših **švicarskih ur** z znamko „IKO“ in „ZENITH“.
Najzmernejše cene. Postrežba točna.

Anton Rojina, Ljubljana
Kolodvorska ulica
Pohištvono in stavbno mizarstvo.

Pozor pri nakupu!
Kdor hoče imeti res trpežno, zanesljivo in ceno uro, dalje fino izdelane verižice, prstane, uhane, splošno vse v to stroko spadajoče predmete, naj ne prezre tvrdke
Ivan Ravnihar, urar
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 44.
Postrežba točna in solidna. Sprejemajo se tudi razna popravila.

Velika zaloga modernih slamnikov.

Klobuke, cilindre in čepice

v najnov. fasonah in v veliki izberi
priporoča
Ivan Soklič, Ljubljana, Pod trančo št. 1.
Pristni Panama-slamniki od 9 K do 50 K.

JULIJA ŠTOR
Ljubljana, Prešernova ul. 5
velika zaloga
„F. L. POPPER ČEVLJEV“
najboljše kakovosti za gospode, ženske in otroke po izredno ugodnih cenah. — Čevlji za turiste — higienični čevlji za otroke — Lawn-tenis čevlji.

Adalbert Kassig
Ljubljana, Židovska ulica.
Zavod za uniformo, krznar in izdelovatelj čepic priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih uniformskih predmetov za železničarje, kakor: čepice, gumbe, rosete, žnore, piščalče i. t. d. Čepice zimske in letne za strojevodje, kurjače — itd. v raznih oblikah po najnižji ceni. — Postrežba točna.

R. MIKLAUC, LJUBLJANA,

priporoča gosp. železničarjem posebno ugodno blago za
moške in ženske obleke, perilo, pogrinjala, odeje itd. — Na novo je vpeljana v podružnici „PRI SKOFU“, pred Škofijo, št. 3. nasproti gostilne pri Sokolu, velika zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke, kakor tudi ženske jopice. Obisk te občne nad 40 let obstoječe tvrdke se vsakemu priporoča.